

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті
Философия және саясаттану факультеті
СИЛЛАБУС

2024-2025 оқу жылының күзгі семестрі
«Метафизика» Білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы		Білім алушының өзіндік жұмысы (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
			Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
M4513 Метафизика		98	30	60	-	5	7
Пән туралы академиялық ақпарат							
Оқытудың түрі	Циклы, Компоненті	Дәріс түрлері		Семинар сабақтардың түрлері	Қорытынды бақылау түрі мен платформасы		
МК	Міндетті/Негізгі	Проблемалы дәріс-сұхбат		Аралас түрі (сұхбат, эссе, пікір-талас, шығармашылық жұмыстар)	жазбаша		
Дәріскер	Филос.ғ.д. Аташ Берік Мұратұлы						
e-mail	8701577 81 46						
Телефондары	Atash_berik@mail.ru						
Семинар қабылдайтын оқытушы	Аташ Б.М.						
e-mail	Atash_berik@mail.ru						
Телефондары	8701577 81 46						
Курстың академиялық презентациясы							
Пәннің мақсаты	Оқытудың күтілетін нәтижелері (ОН) Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ) (әрбір ОН-ге кемінде 2 индикатор)			
Метафизиканы философияның негізгі мәселесі ретінде зерттеу	ОН1 философияның тарихи дамуы аясында метафизиканың негізгі мазмұнын сипаттау;			ЖИ 1.1. метафизиканың философияның негізгі категорияларына анықтама беру			
				ЖИ 1.2. метафизиканың философияның тарихи дамуындағы маңызды кезеңдерді сипаттау.			
				ЖИ 1.3. маңызды метафизикалық философиялық теориялардың негізгі ережелерін атап көрсету.			

<p>ОН2 Метафизиканың танып-білудің ғылыми және философиялық әдістерін жіктеу;</p>	<p>ЖИ 2.1. Метафизиканың философияның негізгі мәселелерін сипаттау.</p>
	<p>ЖИ 2.2. Метафизиканың танып-білудің негізгі ғылыми және философиялық әдістерін анықтау.</p>
	<p>ЖИ 2.3. арнайы әдебиеттерден алынған түсініктемелерге негізделген философиялық мәтіндердің мазмұнын ашып көрсету.</p>
<p>ОН3 дүниетанымды философиялық ойлаудың ерекшелігін түсіну негізінде қалыптасқан табиғи және әлеуметтік әлемді философиялық зерттеудің нәтижесі ретінде негіздеу;</p>	<p>ЖИ 3.1. қоғамды философиялық тұрғыдан түсіну ерекшеліктерін негіздеу.</p>
	<p>ЖИ 3.2. философиялық емес формалардың философиялық мазмұнын ашу.</p>
	<p>ЖИ 3.3. табиғат пен қоғам туралы философиялық тұжырымдамаларды сыни тұрғыдан талдау және бағалау.</p>
<p>ОН4 Метафизиканың ғылыми дүниетанымның мазмұны мен ерекшеліктерін түсіндіру;</p>	<p>ЖИ 4.1. мифологиялық, діни және ғылыми дүниетанымның қағидаларын салыстыру.</p>
	<p>ЖИ 4.2. дін философиясының мәселелерін бағалауда философиялық талдау әдістемесін қолдану.</p>
	<p>ЖИ 4.3. дүниетаным мен әр түрлі көзқарастарды толықтыру және дамыту.</p>
<p>ОН5 Метафизиканың негіздеу және қабылдау үшін қазіргі жаһандық Метафизиканың өзекті мәселелеріне, әлеуметтік-мәдени және жеке жағдайларға қатысты өздерінің моральдық ұстанымдарын дәлелдеу;</p>	<p>ЖИ 5.1. идеалдарды, құндылықтарды, нормаларды түсінуге арналған философиялық және дүниетанымдық көзқарастардың нұсқаларын сыни тұрғыдан бағалау;</p>
	<p>ЖИ 5.2. Метафизиканың жағдайларға қатысты өз моральдық көзқарасты анықтау.</p>
	<p>ЖИ 5.3. Метафизиканың философия, этика және философиялық антропологияның өзекті мәселелері бойынша өз көзқарасыңызды дәлелдеу.</p>
<p>ОН6 зерттеу нәтижелерін ұсыну және талқылау үшін кәсіби саладағы мәселелердің философиялық және аксиологиялық мазмұнын өз бетінше талдау.</p>	<p>ЖИ 6.1. тұтас Метафизиканың философиялық дискурстың зерттеу мақсаттары мен міндеттерін тұжырымдау.</p>
	<p>ЖИ 6.2. философиялық мәселелерді талдауға қажетті</p>

Модуль 1 – Метафизика						
1	1 Дәріс Метафизика проблемасы және метафизика пәні. Объективті, субъективті идеализм мен дуализм	ОН1	ЖИ 1.1	2		
1	1 Практикалық Сабақ. Метафизикалық мәселелердің қойылуы Идеализмнің түрлері мен формалары	ОН1	ЖИ1.2 ЖИ1.3	4	10	Жазбаша жұмыс
2	2 Дәріс. Метафизиканың даму тарихы. «Метафизика» атты еңбектердің мазмұны	ОН1	ЖИ 1.2	2		
2	2 Практикалық Сабақ. Аристотельдің Метафизикасы	ОН 4	ЖИ 4.1	4	10	Эссе-резюме
Модуль 2						
3	3 Дәріс. Болмыс мәселесінің метафизикасы. Материя және оның негізгі сипаты	ОН 2	ЖИ 2.1	2		
3	3 Практикалық Сабақ. Метафизика және онтология. Материя түсінігі. Субстанция мәселесі.	ОН2	ЖИ2.1	4	10	Бақылау жұмысы
3	БӨЖ 1. О. Конттың метафизиканы сынау				25	
4	4 Дәріс. Материяның атрибуттары мен өмір сүру формалары. Табиғат болмысы мен өмір – онтологиялық байыптаудың пәні	ОН 1	ЖИ 1.1	2		
4	4 Практикалық Сабақ. Материя: қозғалыс, кеңістік пен уақыт. Табиғат, өмір, тіршілік туралы пайымдаулар	ОН 3	ЖИ 3.1	4	10	Жазбаша жұмыс
4	БӨЖ 2 Примитивизм	ОН 1 ОН 4	ЖИ 1.2 ЖИ 4.3		25	Эссе-негіздеме
5	5 Дәріс. Адам болмысы, философиялық антропологияның метафизикалық мәселелері. Жан-рух-Тән. Еркіндік метафизикасы	ОН 1	ЖИ 1.3	2		
5	5 Практикалық сабақ. Адам болмысы: еркіндік пен жауапкершілік. Адам құрылымы: жан мен тән, рух пен мистикалық рух	ОН 2	ЖИ 2.1	4	10	Жазбаша жұмыс
6	6 Дәріс. Әлем болмысы және оның жаратылуы мәселесінің метафизикалық және жаратылыстанулық қырлары	ОН 1	ЖИ 1.2	2		
6	6 Практикалық Сабақ. Табиғат пен әлемнің жаратылуы туралы метафизикалық, діни, ғылыми мәселелері	ОН1 ОН 4	ЖИ 1.1 ЖИ 4.1	4	10	Бақылау жұмысы

7	7 Дәріс. Бейболмыс философиясының тарихи-философиялық негіздері. Бейболмыс мәселесі – онтологияның негізгі тұғыры: метафизикалық мәселелер алаңы.	ОН3	ЖИ 3.1	2		
7	7 Практикалық Сабақ. Ештеңе және Бейболмысы. Бейболмыстың жаратылыстанулық және метафизикалық негіздері	ОН 2	ЖИ 2.2 ЖИ 3.1	4	10	Эссе
	Аралық бақылау				100	
8	8 Дәріс. Ақиқат-сенім-адасу мәселелері: ақиқат метафизикасы. Лингвистикалық философиядағы метафизика мен ақиқат мәселесінің қойылуы	ОН4	ЖИ 4.3	2		
8	8 Практикалық Сабақ. Ақиқаттың өлшемдері мен адасудың салыстырмалылығы	ОН3	ЖИ 3.2 ЖИ 3.3	4	10	Жазбаша жұмыс
8	ОБӨЖ 3. Диалектика				25	
9	9 Дәріс. Метафизикалық категориялардың диалектиканың категориялар ретінде негізделуі	ОН 1	ЖИ 1.3	2		
9	9 Практикалық Сабақ. Философиядағы категориялар жүйесі	ОН 5	ЖИ 5.1	4	10	Бақылау жұмысы
9	БӨЖ 4. Г.Ф. Гегельдің рух феноменологиясы	ОН 5 ОН 4	ЖИ 5.1 ЖИ4.3		25	Шығарма шылық жұмыс
10	10 Дәріс. Софистика және метафизика. Схоластика және метафизика.	ОН3	ЖИ 3.1	2		
10	10 Практикалық Сабақ. Софистикалық пайымдаулар, схоластика мен дін	ОН5	ЖИ5.2 ЖИ 5.3	4	10	Эссе
11	11 Дәріс. Метафизика және мистика. Оккультизм және метафизика	ОН1 ОН1	ЖИ 1.1 ЖИ 2.3	2		
11	11 Практикалық Сабақ. Мистификасыздандыру және мистикаландыру мәселелері	ОН3	ЖИ 3.2	4	10	Жазбаша жұмыс
11	ОБӨЖ 5. Бодриардың гиперреализмі. Постметафизикалық ойлау				15	Жазбаша жұмыс
12	12 Дәріс. Мифология және метафизика. Дін және метафизика: дін философиясы мен діни философия	ОН3	ЖИ 3.1	2		
12	12 Практикалық Сабақ. Мифсіздендіру және мифтендіру. Діни философиядағы метафизикалық мәселелер	ОН3	ЖИ 3.3	4	10	Бақылау жұмысы
12	ОБӨЖ 6. Д.Юм мен Дж. Берклидің субъективті идеализмі				15	
13	13 Дәріс. Индуктивті метафизика. Спекулятивті философия	ОН2	ЖИ2.2	2		

13	13 Практикалық Сабақ. Метафизика және қазіргі кездегі ғылым. Спекуляциялау тәсілі.	ОН3	ЖИ 3.1	4	10	Эссе
14	14 Дәріс. Позитивизм, неопозитивизм, постмодернизмнің метафизиканы сынау Постметафизикалық ойлау	ОН1 ОН4	ЖИ 1.3 ЖИ 4.1	2		
14	14 Практикалық Сабақ. Метафизиканың ХХ ғасырдағы сынға ұшырауы	ОН6	ЖИ 6.1 ЖИ 6.2	4	10	Жазбаша жұмыс
14	БӨЖ 7. Әлем голограмма ретінде	ОН 4 ОН 5	ЖИ 4.2 ЖИ 5.2		20	Жоба
15	15 Дәріс. Бейсызықтық физика және метафизикалық түсініктер. Жаратылыстану ғылымдарындағы метафизикалық мәселелердің заманауи дискурсы	ОН 1	ЖИ 1.3	2		
15	15 Практикалық Сабақ. Кванттық физика. Метафизика және шынайы өмір	ОН 4	ЖИ 4.2	4	10	Бақылау жұмысы
15	АБ2				100	
	Емтихан				100	

Декан

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
АК төрағасы

Кафедра меңгерушісі

Дәріскер

Б.Б. Мейірбаев

А.Б. Альчимбаева

Ә.А. Құранбек

Б.М. Аташ